

Missionskyrkan i Linköpings Policy om ansvar för skapelsen

Linköping 2010-11-15

Syfte

Missionskyrkan är en kyrka som med glädje förvaltar Guds skapelse – i närmiljö och globalt. Vi vill ta vår del av ansvaret för kommande generationer och världens framtid.

Vår miljö är idag hårt pressad av vår gemensamma livsstil. Ofta glömmer vi bort att våra konsumtionsmönster bidrar till miljöeffekter som är svåra att överskåda. Våra handlingar påverkar både närmiljö och mark, skogar och hav i andra länder. Socialt ansvarstagande sträcker sig över alla nationsgränser, men gäller även min granne – min nästa. Frågor som fattigdom och rikedom är svåra. Genom hela bibeln beskrivs Guds omsorg om de fattiga. Denna omsorg har vi att förvalta. Vi lever i en segregerad värld – en skapelse som Gud har gett oss ansvar för. Vi behöver öppna vi våra dörrar och arbeta emot utanförskap och orättvisor. Vi kan genom vår konsumtion påverka både miljö, fattigdom och rättvisa.

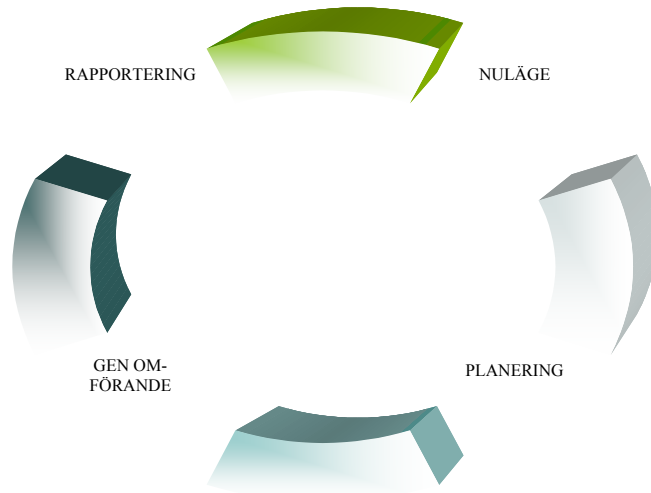
Policy

De övergripande målen för Linköpings Missionsförsamlings miljö- och rättvisearbete är att:

- Miljö- och rättvisaspekter läggs på allt arbete inom församlingen.
- Det teologiska och pedagogiska arbetet innefattar perspektiv på hållbar utveckling.
- Prioritera minskad miljöpåverkan från områdena transporter, energi, inköp och konsumtion.
- Driva påverkansarbete så att nationella och internationella beslut tas som värnar jordens klimat och resurser och leder till en globalt hållbar utveckling.
- Policyn kommuniceras till alla medlemmar och övriga som arbetar i verksamheten.
- Kunskapen ökar om dessa frågor inom Linköpings Missionsförsamling.
- En handlingsplan upprättas och revideras årligen.

Praktiskt arbete

Församlingens grupper, t.ex. fastighetsgrupp, cafégrupper, städgrupper, m.fl. är de som arbetar med att konkretisera miljö- och rättvisepolicyn i församlingens arbete. Internationella gruppen har ett särskilt ansvar för att delta i, konkretisera och stötta dessa gruppers arbete. Varje grupp utarbetar årligen en handlingsplan inom dess ansvarsområde för att förbättra församlingens arbete med policyn.

Nulägesbeskrivning

Först gör varje grupp en genomgång av nuläget genom att titta på tidigare års arbete och diskutera detta. Beskrivningen dokumenteras.

Planering

Gruppens planeringsarbete utifrån nulägesbeskrivningen sammanfattas i en handlingsplan.

Handlingsplan

En handlingsplan kan innehålla följande punkter:

- en beskrivning av vad som ska göras.
- namn eller funktion som ansvarar för att åtgärden genomförs.
- beskrivning av vilka resurser som krävs för att uppnå målet (pengar, personal, kunskap mm).
- datum när det ska vara klart.
- planer för uppföljning och utvärdering.

Genomförande

Praktiska aktiviteter genomförs enligt handlingsplan.

Rapportering

Avstämning och rapportering av genomförda åtgärder enligt handlingsplanen.

Material

Internationella gruppen hjälper gärna till i detta arbete, t.ex. med planering och material anpassat för respektive grupp. Konkreta tips och underlag finns bl.a. i Svenska kyrkans miljödiplomering och Bildas miljöbok, som Internationella gruppen kan tillhandahålla. Missionskyrkans miljöpolicy innehåller bl.a. mål och teologisk reflektion - <http://www.missionskyrkan.se/upload/11526/Miljopolicy.pdf>.

Teologisk reflektion från Missionskyrkans miljöpolicy

Med utgångspunkt i Bibelns skapelseberättelser tar Åke Jonsson oss med i en reflektion som en del i Svenska Missionskyrkans miljöpolicydokument.

Tron på Gud som möter oss i Kristus och hans passion för världen är central i Missionskyrkan. Frågorna hopar sig idag när vi ser på världen runt omkring oss. Jorden är i obalans. Skapar Gud en värld som fungerar dåligt? Vad är människans ansvar?

Texten handlar om den starka, den svaga respektive den medskapande människan. Människan är inte bara förvaltare utan framför allt medskapare. Människan måste enligt den tredje skapelseberättelsen gå först i fullbordandet av världen oavsett vem eller vad som orsakar dess obalans.

Tredje skapelseberättelsens kyrka

När jorden har feber och klimatet hotar tryggheten för människor på många platser på jorden aktualiseras teologin om skapelsen i våra kyrkor.

Tron att Gud en gång skapade världen och dess naturlagar och sedan lämnade den åt att sköta sig själv har vi övergett. Den frodades på 1700-talet när världen ansågs vara en perfekt fungerande och färdig maskin som inte ens behövde servas.

Nu vet vi att naturen är indragen i en ständigt pågående förändring och utveckling. Det stärker tron på att Gud är aktiv i den pågående skapelseprocessen både i det förflutna, i nutid och framtid. I kristendomen framträder Gud som en dynamisk skapare, ständigt verksam, alltid skapande. Den moderna kunskapen om naturens processer öppnar dörren för en ökad förståelse för Guds handlande i världen. Naturvetenskapen pekar på en öppenhet och fl exibilitet i den fysikaliska världen som bekräftar tron på en pågående skapelse.

Men om Gud skapar världen nu, varför ser den ut som den gör? Vi lever i ett underbart skönt och intelligent kosmos men det fi nns ju också mycket som inte fungerar. Varför stiger temperaturen på jorden oroväckande? Skapar Gud en värld som fungerar dåligt? Är det människor som orsakar problemen? Varför har då Gud skapat en sådan människa? Varför påverkar inte Gud människan så att hon ändrar beteende?

Bibelns många skapelseberättelser kan ge oss en antydning om teologisk klarhet. Ja, det finns många skapelseberättelser. Hela Bibeln kan ses som en enda stor skapelseberättelse med många inslag: skapandet ur intet, formandet av människor, balansen i naturen, katastrofer, försoning och pånyttfödelse – och allt detta handlar om skapelsen i början, den pågående skapelsen och den nya skapelsen. Nu ska vi se på tre skapelseberättelser.

Första skapelseberättelsen

– den starka människan

I den mest kända skapelseberättelsen är Guds första replik: *Ljus, bli till!* Sedan kom dag och natt och himmel och jord. På jorden blev det grönska och växtlighet och i vattnet fiskar och i luften fåglar och efter djuren skapades människan. Under tiden tillkom sol, måne och stjärnor. Det stämmer ju inte riktigt med det vi nu vet om kosmos framväxt.

Solen fanns ju långt före växtligheten på jorden och andra stjärnor har funnits innan jorden fanns och kommer att uppstå långt därefter. Men åtminstone på en punkt är skapelseberättelsen och modern vetenskap överens: människan kom sist. Vi stod långt bak i kön. Det tog 13,8 miljarder år att utveckla denna medvetna varelse, men när hon till slut skapades är hon en skicklig aktör. Enligt den första skapelseberättelsen är hon stark, självständig och kunnig och ska vårda och utveckla hela skapelsen. Människan är lik Gud, och kvinnor och män samarbetar. Detta är första skapelseberättelsen. Den belyser en sida av människan och naturen, och om den kan vi läsa i första Mosebokens första kapitel (1 Mos 1:1–2:4).

Andra skapelseberättelsen

– den svaga människan

I första Mosebokens andra och tredje kapitel (från 1 Mos 2:4) fi nns en annan berättelse. Där får vi se människan ännu mer i närbild. Även i denna berättelse är människan en vårdande person, men den visar även andra mänskliga drag. Människan är svag, lever nära döden, frestas och ljuger, hon orsakar lidande i naturen och gör marken förbannad ("förbannad ska marken vara för din skull"). Från denna berättelse hämtar vi texter som vi använder i begravningsritualen ("jord är du och jord skall du åter bli") och berättelsen handlar om människans tunga arbete, om konfl ikt mellan människor och mellan människor och djur. Det är en realistisk berättelse om människan i naturen och den kompletterar den första berättelsens väldigt positiva bild av människan.

Tredje skapelseberättelsen

– den medskapande människan

Vi väljer en tredje skapelseberättelse. Den fi nns i Paulus brev till de kristna i Rom (Romarbrevet 8:19–21) Där står det: Skapelsen väntar otåligt på att Guds söner skall uppenbaras ... med hopp om att ... skapelsen skall befrias ur sitt slaveri. Översättningen *Guds söner* är kontroversiell men uttrycket avser kvinnor och män som är mer andligt och etiskt mogna än de människor som gör marken förbannad. Det handlar om den nya skapelsens människa, den som är Guds avbild och medarbetare. Naturen väntar på att denna människa ska ta täten mot framtiden. Ordagrant står det att *skapelsen står på tå* och väntar. Paulus' skapelseberättelse har nämligen en annan tågordning för händelserna än den första skapelseberättelsen. I den första kommer naturen först och

människan sist. I den tredje går människan först. Varför? Därför att naturen själv har utvecklat en människa med medvetande och kompetens att fullborda skapelsen. Ju mer komplexitet naturen uppvisar, desto större medvetenhet och självmedvetande och desto större förmåga att påverka framtiden. Denna utvecklingslära har i Bibeln fått en speciell benämning: skapandet av Guds avbild. Guds avbild är Guds medskapare. Naturen står på tå och väntar på att vi ska sätta igång och skapa färdigt världen.

De tre skapelseberättelserna kan tolkas så att Gud, som är skaparen av allt ur intet, mer och mer involverar skapelsen själv som aktör i skapandet. I synnerhet gäller det människan. Människan är inte bara förvaltare utan framför allt medskapare. Människan ska inte bara beskydda naturen utan världen ska föras framåt till dess den föds på nytt. Människans roll är inte bara att lyda utan att samarbeta. Gud skapar inte längre på egen hand utan i samverkan med sin skapelse.

Världen är Guds skapelse, den är underbar. Men världen är också i obalans. Jorden är upphettad. Marken är förbannad. Vi håller på att diskutera om detta beror på naturliga variationer eller om det är människan som är orsak. Det finns nog inte bara en förklaring men det har ingen betydelse. Människan måste enligt tredje skapelseberättelsen gå först i fullbordandet av världen oavsett vem eller vad som orsakar dess obalans.

Tron på Gud är den största inspirationen eftersom Gud skapar världen av kärlek och vill den väl, och tron vilar också på överlåtelsen till Gud. Tron på Gud som möter oss i Kristus och hans passion för världen är central i Svenska Missionskyrkan. Gud älskar människan i hennes styrka och svaghet och ser hennes möjligheter. I Svenska Missionskyrkan spelar också medarbetarskapet stor roll ("det är en nåd att få vara med"). Vår egen tradition som trons folk och Guds medarbetare kan inspirera oss till att vara tredje skapelseberättelsens kyrka.

Åke Jonsson

Teol. Dr., pastor i Svenska Missionskyrkan